

**KIERUNKI DZIAŁANIA ORAZ PLAN PRACY
WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU
OCHRONY ŚRODOWISKA W KRAKOWIE
NA 2021 ROK**

Kraków, grudzień 2020 r.

I. WPROWADZENIE

Kierunki działania oraz Plan pracy Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie opracowano na podstawie:

- ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2020 r., poz. 995 z p. zm.),
- „Wytycznych do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska w 2021 r.” zatwierdzonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska,
- „Ogólnych kierunków działania Inspekcji Ochrony Środowiska w latach 2021-2025 (z perspektywą do 2030 r.)” określonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Ogólna ocena znaczących zagadnień dotyczących środowiska

Podobnie jak w latach ubiegłych, w województwie małopolskim największe zagrożenie dla zanieczyszczenia powietrza, jak i jakości wód powierzchniowych stanowi działalność antropogeniczna pochodząca głównie z sektora bytowego (emisja powierzchniowa), z komunikacji (emisja liniowa) oraz z działalności przemysłowej (emisja punktowa). Wykonana klasyfikacja stref dla Aglomeracji Krakowskiej, miasta Tarnów i Małopolski za rok 2018 potwierdziła przekroczenia dopuszczalnych i docelowych poziomów stężeń dwutlenku azotu NO₂ dla Aglomeracji Krakowskiej, ozonu O₃ we wszystkich strefach dla pomiarów długoterminowych, pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 (za wyjątkiem strefy miasta Tarnów), a w całej Małopolsce dla benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10. Jednoznacznie wskazuje to na konieczność kontynuacji realizacji działań określonych w Programie ochrony powietrza dla województwa małopolskiego wdrożonym uchwałą Nr XLII/662/13 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 30 września 2013 roku i jego aktualizacjach. Ponadto działania kontrolne podejmowane będą w szczególności w zakresie zwalczania tzw. „szarej strefy” pod kątem gospodarowania odpadami. Kierunkiem działania w roku 2021 będzie również kontrola źródeł zanieczyszczeń wód powierzchniowych na terenie Małopolski.

Przy wyborze celów kontrolnych, uwzględniono:

- ogólne kierunki działania Inspekcji Ochrony Środowiska w latach 2021-2025 (z perspektywą do 2030 r.) określone przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska,
- priorytety do realizacji określone przez GIOŚ o charakterze ponad wojewódzkim,
- wytyczne Głównego Inspektora Ochrony Środowiska do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska w 2021 r.,
- obowiązki raportowania do Komisji Europejskiej wynikające m.in. z Traktatu Akcesyjnego - Środowisko naturalne określane przez Ministra Środowiska,
- wyniki monitoringu i ocenę jakości powietrza w województwie małopolskim w roku 2020,
- wyniki klasyfikacji i oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych w województwie małopolskim,
- wyniki pomiarów hałasu komunikacyjnego w województwie małopolskim w 2020 r.,
- wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w 2020 r. w województwie małopolskim,
- podstawowe problemy ochrony środowiska na terenie województwa oraz wnioski z oceny stanu przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez kontrolowane podmioty,
- przegląd zakładów o dużym ryzyku zaistnienia awarii (kontrola z częstotliwością co najmniej raz w roku) i o zwiększonym ryzyku zaistnienia awarii (kontrola z częstotliwością co najmniej raz na trzy lata),
- przegląd stacji demontażu pojazdów z wykazu Marszałka Województwa Małopolskiego oraz informacje o nielegalnych stacjach demontażu,
- dane zawarte w Bazie Danych o Odpadach,
- dane zawarte w ewidencji kontroli i ewidencji podmiotów korzystających ze środowiska,

oraz dokumentacji przebiegu i efektów kontroli w tym również dane z prowadzonej przez WIOŚ listy zakładów eksploatujących instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego,

- potrzeby przeprowadzania kontroli w terminach indywidualnie określonych w decyzjach administracyjnych dotyczących warunków wykonywania działalności wpływającej na środowisko (np. odroczenie terminu płatności kary pieniężnej, wstrzymanie użytkowania instalacji lub urządzenia, wyznaczenie terminu usunięcia negatywnych skutków powstałych w środowisku, w tym usunięcia skutków poważnych awarii lub naprawienia szkód w środowisku),
- skargi i interwencje wpływające do WIOŚ,
- zasoby kadrowe i organizacyjne Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie.

II. ROCZNY PLAN DZIAŁAŃ KONTROLNYCH WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU OCHRONY ŚRODOWISKA W KRAKOWIE W 2021 ROKU

Roczny plan działalności kontrolnej został sporządzony zgodnie z wymogami zawartymi w art. 5a ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2020 r., poz. 995 z p. zm.).

1. Kontrola przestrzegania prawa o ochronie środowiska

Za najważniejsze zadania stałe w działalności kontrolnej przewidziane do realizacji w 2021 r. uznaje się:

- kontrole planowe polegające na sprawdzeniu wypełniania obowiązków wynikających z przepisów prawa oraz decyzji administracyjnych przez zakłady, dla których częstotliwość kontroli została określona przepisami prawa,
- kontrole planowe w zakładach skontrolowanych w poprzednim roku, w których stwierdzono naruszenia, w wyniku których może nastąpić lub nastąpiło zagrożenie,
- kontrole planowe, których realizacja umożliwia przygotowanie raportów, sprawozdań i realizację zadań kontrolnych wynikających z zawartych porozumień,
- kontrole pozaplanowe dot. rozpatrywanych wniosków o interwencje, w szczególności w zakresie ochrony powietrza, gospodarowania odpadami oraz gospodarki wodno-ściekowej,
- kontrole przeprowadzane na wniosek organów takich jak Marszałek Województwa lub właściwi terytorialnie Starostowie na podstawie art. 41a ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 797 z późn. zm.), w związku z art. 41a ust. 1 oraz art. 45 ust. 9 ustawy o odpadach w zakresie spełniania wymagań ochrony środowiska (kontrole kompleksowe)
- podejmowanie działań mających na celu likwidację szarej strefy w ochronie środowiska oraz wykrywanie wykroczeń i przestępstw przeciwko środowisku, w szczególności w zakresie gospodarowania odpadami oraz międzynarodowego przemieszczania odpadów
- prowadzenie wspólnych akcji inspekcyjnych z Krajową Administracją Skarbową, Strażą Graniczną, Inspekcją Transportu Drogowego, Policją.

oraz kontrole w zakresie:

- wykonywania zadań określonych w programach ochrony powietrza i planach działań krótkoterminowych,
- spełniania wymagań przez producentów i użytkowników produktów zawierających lotne związki organiczne – farby i lakiery przeznaczone do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz mieszaniny do odnawiania pojazdów,

- przestrzegania przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (Dz. U. z 2020 r., poz. 310 z późn. zm.), w zakresie warunków korzystania ze środowiska dotyczących ilości pobieranej wody oraz ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych i pozwoleniach zintegrowanych,
- stosowania Programu działań, o którym mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne*, przez podmioty prowadzące produkcję rolną oraz działalność, w ramach której są przechowywane odchody zwierzęce lub stosowane nawozy, obowiązane do stosowania Programu działań,
- realizacji zadań wynikających z *Porozumienia z dnia 20 stycznia 2015 r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego*,
- zawartości siarki w ciężkim oleju opałowym oraz w oleju do silników statków żeglugi śródlądowej,
- przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego,
- realizacji zadań w zakresie poważnych awarii przez prowadzących zakłady stwarzające zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,
- emisji hałasu do środowiska,
- emisji gazów i pyłów do powietrza,
- poziomów pól elektromagnetycznych,
- zgodności wykorzystania przez użytkowników zasobów genetycznych i tradycyjnej wiedzy związanej z zasobami genetycznymi z uzgodnionymi warunkami dostępu oraz podziału korzyści z ich wykorzystania zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2016 r. *o dostępie do zasobów genetycznych i podziale korzyści z ich wykorzystania* (Dz. U. z 2019 r., poz. 1594),
- kolekcji lub ich części zarejestrowanych w rejestrze kolekcji zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2016 r. *o dostępie do zasobów genetycznych i podziale korzyści z ich wykorzystania*,
- przestrzegania przepisów dotyczących gospodarki odpadami, w tym kontroli podmiotów, co do których występuje uzasadnione podejrzenie prowadzenia działalności w zakresie gospodarki odpadami wbrew przepisom i w godzinach nocnych (w sposób zorganizowany),
- prawidłowości realizacji międzynarodowego przemieszczania odpadów, w tym niebezpiecznych, w szczególności poprzez kontrolę instalacji wytwarzających lub przetwarzających te odpady,
- prawidłowości postępowania z medycznymi odpadami powstającymi w wyniku epidemii COVID-19 przez wyspecjalizowane w tym zakresie podmioty.

Ponadto kontroli zostaną poddane zagadnienia w zakresie:

- wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska,
- realizacji zarządzeń pokontrolnych,
- analizy badań automonitoringowych przekazywanych przez zakład,
- analizy dokumentów, z wyłączeniem badań automonitoringowych,
- spełniania przez wyroby zasadniczych lub innych wymagań,
- spełniania przez podmioty wymagań określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 995/2010 z dnia 20 października 2010 r. ustanawiającym obowiązki podmiotów wprowadzających do obrotu drewno i produkty z drewna,

- przestrzegania przez podmioty wymagań wynikających z przepisów ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. *o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych* (Dz. U. z 2019 r., poz. 706 z późn. zm.),
- przestrzegania przez podmioty przepisów regulujących postępowanie z czynnikami chłodniczymi z grupy F-gazów,
- przestrzegania przepisów dotyczących odzysku odpadów poza instalacjami i urządzeniami w miejscach niekorzystnie przekształconych i rekultywowanych z wykorzystaniem odpadów (wyrobiska pożwirowe, pokopalniane itp.),
- przestrzegania przepisów dotyczących gospodarowania odpadami przez podmioty wytwarzające odpady drewnianych podkładów kolejowych oraz przetwarzających te odpady,
- realizacji obowiązków wynikających z przepisów oraz decyzji administracyjnych przez prowadzących składowiska odpadów, w tym przestrzeganie zakazu kierowania odpadów biodegradowalnych oraz przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 16 lipca 2015 r. w sprawie dopuszczania odpadów do składowania na składowiskach (Dz. U. z 2015 r., poz. 1277),
- przestrzegania przez transportujących odpady przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 7 października 2016 r. w sprawie szczegółowych wymagań dla transportu odpadów (Dz. U. z 2016 r., poz. 1742 z późn. zm.) – udział w kontrolach z innymi organami,
- stosowania przepisów ustawy z dnia 10 lipca 2008 r. *o odpadach wydobywczych* (Dz. U. z 2020 r., poz. 2018),
- przestrzegania przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. *o bateriach i akumulatorach* (Dz. U. z 2020 r., poz. 1850)
- przestrzegania przez podmioty zajmujące się obrotem na rynku sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz gospodarowaniem zużytym sprzętem wymagań, wynikających z ustawy z dnia 11 września 2015 r. *o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym* (Dz. U. z 2020 r., poz. 1893),
- przestrzegania przez podmioty wymagań wynikających z ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. *o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji* (Dz. U. z 2020 r., poz. 2056),
- nielegalnej działalności w zakresie gospodarki odpadami we współpracy z organami ścigania.

Za priorytetowe zadania w działalności kontrolnej przewidziane do realizacji w 2021 r. uznaje się kontrole:

- oczyszczalni ścieków położonych w aglomeracjach o wielkości RLM równej lub większej niż 10 000 pod kątem oceny spełnienia warunków w zakresie jakości ścieków wprowadzonych do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych i zintegrowanych, ze szczególnym uwzględnieniem substancji biogenych, wraz z pomiarami jakości ścieków odprowadzanych z tych oczyszczalni wykonanymi na zlecenie WIOŚ zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- mające na celu likwidację szarej strefy w obrotie czynnikami chłodniczymi z grupy F-gazów oraz wykrywanie wykroczeń i przestępstw przeciwko środowisku, w tym obszarze,
- podmiotów gospodarujących odpadami powstającymi w wyniku oczyszczania ścieków komunalnych,
- w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi powstającymi w wyniku oczyszczania ścieków komunalnych,
- przestrzegania przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* oraz ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi,

- przestrzegania przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o *przeciwdziałaniu marnowaniu żywności*.

2. Obszar objęty planem kontroli

Na terenie województwa małopolskiego obszar objęty planem kontroli składa się z 19 powiatów oraz 182 gmin. W 2021 r. planuje się realizację zadań kontrolnych przez wykonywanie na terenie województwa małopolskiego inspekcji terenowych w zakładach należących do podmiotów korzystających ze środowiska oraz kontroli bez wyjazdu w teren, opartych na analizie posiadanej albo dostarczonej do WIOŚ dokumentacji, szczególnie wyników pomiarów automonitoringowych. Zadania kontrolne Inspekcji Ochrony Środowiska wymienione zostały w ustawie z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2020 r., poz. 995 z p. zm.) oraz w ustawach i przepisach szczególnych.

Na rok 2021 r. ustalono realizację 57 celów kontrolnych (tzw. krajowych) wskazanych do wykonania przez GIOŚ (pismo GIOŚ z dnia 27 listopada 2020 r., znak: DAF/00-612/20/KP).

Lista celów kontrolnych przyjęta do realizacji w roku 2021

1. Kontrola przestrzegania przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2020 r. poz. 797 z późn. zm.), w zakresie realizacji obowiązków podmiotów gospodarujących odpadami (wytwórców, zbierających, przetwarzających, transportujących, pośredników w obrocie odpadami i sprzedawców odpadów).
2. Kontrola w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.
3. Kontrola przestrzegania przepisów przez podmioty prowadzące działalność w zakresie gospodarki odpadami palnymi w miejscach stwarzających ryzyko wystąpienia pożaru.
4. Kontrola przestrzegania przepisów w zakresie termicznego przekształcania odpadów.
5. Kontrola weryfikacji spełnienia wymagań dotyczących możliwości uznania przedmiotów lub substancji za produkt uboczny, w trybie art. 11 ust. 4b ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, w związku z koniecznością wydawania opinii na wniosek marszałków województw.
6. Kontrola przestrzegania przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach przez wytwórców odpadów niebezpiecznych (z wyłączeniem wytwórców pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego) w kontekście odpowiedzialności za gospodarowanie wytworzonymi odpadami niebezpiecznymi, zgodnie z przepisami art. 27 ust. 3b ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, do momentu przekazania ich do ostatecznego procesu odzysku lub ostatecznego procesu unieszkodliwienia.
7. Kontrola przestrzegania przepisów dotyczących gospodarowania odpadami przez podmioty wytwarzające odpady drewnianych podkładów kolejowych oraz przetwarzających te odpady.
8. Kontrola zagospodarowania odpadów azbestu usuwanych z pokryć dachowych, instalacji i innych urządzeń i konstrukcji, zgodnie z przepisami w zakresie gospodarki odpadami.
9. Kontrola realizacji obowiązków wynikających z przepisów oraz decyzji administracyjnych przez prowadzących składowiska odpadów, w tym przestrzeganie zakazu kierowania odpadów biodegradowalnych oraz przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 16 lipca 2015 r. w sprawie dopuszczania odpadów do składowania na składowiskach (Dz. U. z 2015 r., poz. 1277).

10. Kontrola przestrzegania przez transportujących odpady przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 7 października 2016 r. w sprawie szczegółowych wymagań dla transportu odpadów (Dz. U. z 2016 r., poz. 1742 z późn. zm.) – udział w kontrolach z innymi organami.
11. Kontrola stosowania przepisów ustawy z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1849 z późn. zm.).
12. Kontrola w zakresie gospodarki odpadami powstającymi w wyniku oczyszczania ścieków komunalnych, w tym w zakresie zagospodarowania osadów ściekowych.
13. Kontrola przestrzegania przepisów dotyczących odzysku odpadów poza instalacjami i urządzeniami w miejscach niekorzystnie przekształconych i rekultywowanych z wykorzystaniem odpadów (wyrobiska poźwirowe, pokopalniane itp.).
14. Kontrola składowisk odpadów oraz przestrzegania przepisów prawa oraz warunków posiadanych decyzji w zakresie prawidłowości prowadzenia procesu rekultywacji składowisk odpadów.
15. Kontrola w zakresie gospodarki odpadami medycznymi i weterynaryjnymi.
16. Kontrola przestrzegania warunków decyzji wydanych przez marszałków województw, dotyczących uznania przedmiotów lub substancji za produkt uboczny, w szczególności pod kątem poprawności prowadzenia procesów, w których są one wykorzystywane.
17. Kontrola przestrzegania przepisów prawa oraz posiadanych decyzji przez wytwórców paliwa alternatywnego z odpadów, także w zakresie poprawności dalszego sposobu ich zagospodarowania przez kolejnych posiadaczy.
18. Kontrola obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, w tym aktualizacja spisu zamkniętych obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych oraz opuszczonych obiektów unieszkodliwiania odpadów.
19. Kontrola terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych w celu oceny realizacji zadania ujętego w Krajowym planie gospodarki odpadami 2010 „Rekultywacja terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych składowaniem niebezpiecznych odpadów przemysłowych” przewidywanego do wykonania w latach 2009–2010.
20. Kontrola przestrzegania przepisów o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.
21. Kontrola przestrzegania przepisów o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi.
22. Kontrola przestrzegania przepisów o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej.
23. Kontrola przestrzegania przepisów o bateriach i akumulatorach.
24. Kontrola w zakresie przeciwdziałania marnowaniu żywności.
25. Kontrola wytwórców olejów odpadowych, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania tych odpadów oraz przekazywanie ich do dalszego zagospodarowania, a także kontrola podmiotów prowadzących odzysk i regenerację odpadów olejów odpadowych oraz poddających je innym procesom odzysku.
26. Kontrola przestrzegania przepisów w zakresie recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.
27. Kontrola przestrzegania przepisów obowiązujących w zakresie międzynarodowego przemieszczania odpadów z uwzględnieniem „Planu Inspekcji Transgranicznego Przemieszczania Odpadów”.
28. Kontrola prawidłowości realizacji międzynarodowego przemieszczania odpadów, w tym niebezpiecznych, w szczególności poprzez kontrolę instalacji wytwarzających lub przetwarzających te odpady.
29. Kontrola przestrzegania warunków dotyczących ilości pobieranej wody, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych.

30. Kontrola przestrzegania warunków dotyczących ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych.
31. Kontrola przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do urządzeń kanalizacyjnych będących własnością innych podmiotów, ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego.
32. Kontrola podmiotów prowadzących produkcję rolną oraz działalność, w ramach, której są przechowywane odchody zwierzęce lub stosowane nawozy, w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.
33. Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu w zakresie warunków stosowania i przechowywania nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” oraz środków wspomagających uprawę roślin.
34. Kontrola warunków stosowania i przechowywania nawozów organicznych, środków wspomagających właściwości gleby, wyprodukowanych w instalacjach, w tym w biogazowniach rolniczych w procesie produkcji energii z biomasy.
35. Kontrola w zakresie bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego.
36. Kontrola gospodarstw rolnych podlegających ocenie wypełniania wymogów wzajemnej zgodności (cross-compliance).
37. Kontrola przestrzegania przepisów dotyczących substancji kontrolowanych, nowych substancji oraz fluorowanych gazów cieplarnianych.
38. Kontrola przestrzegania przepisów dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin.
39. Kontrola w zakresie spełniania przez producentów produktów zawierających lotne związki organiczne – farby i lakiery przeznaczone do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych związanych z budynkami i elementami konstrukcji oraz mieszaniny do odnawiania pojazdów.
40. Kontrola w zakresie spełniania przez użytkowników produktów zawierających lotne związki organiczne – farby i lakiery przeznaczone do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz mieszaniny do odnawiania pojazdów.
41. Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza.
42. Kontrola wykonywania zadań określonych w programach ochrony powietrza i ich aktualizacjach oraz planach działań krótkoterminowych.
43. Kontrola wypełniania obowiązków wynikających z udziału w systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.
44. Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji hałasu do środowiska.
45. Kontrola zgodności wyrobów z zasadniczymi lub innymi wymaganiami przestrzegania Dyrektywy 2000/14/WE w sprawie emisji hałasu do środowiska przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń.
46. Kontrola zawartości siarki w ciężkim oleju opałowym stosowanym w instalacjach energetycznego spalania paliw.
47. Kontrola zawartości siarki w oleju do silników statków żeglugi śródlądowej.
48. Kontrola przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez prowadzących instalację wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego.
49. Kontrola, jakości danych dostarczanych przez prowadzących instalację w ramach Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń.
50. Kontrola w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom.
51. Kontrola w zakresie poziomów pól elektromagnetycznych.

52. Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych.
53. Kontrola w zakresie zgodności dostępu i wykorzystania zasobów genetycznych i tradycyjnej wiedzy związanej z zasobami genetycznymi oraz podziału korzyści z ich wykorzystania.
54. Kontrola przestrzegania przepisów prawa wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 995/2010 ustanawiającego obowiązki podmiotów wprowadzających do obrotu drewno i produkty z drewna.
55. Kontrola spełniania wymogów przez silniki spalinowe przeznaczone do maszyn mobilnych nieporuszających się po drogach.
56. Kontrola produktów i odpadów produktów w zakresie spełniania wymagań określonych w unijnym prawodawstwie harmonizacyjnym w obszarach, w których organem nadzoru rynku wskazano IOŚ.
57. Kontrola realizacji zarządzeń pokontrolnych.

Ponadto wyodrębniono 2 cele wojewódzkie:

58. Kontrola gospodarki wodno-ściekowej w zlewniach o złej jakości wód powierzchniowych
59. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu środowiska wodnego

W 2021 roku przewidziano również do realizacji kontrole w ramach 3 ogólnopolskich cykli kontrolnych:

- Kontrola oczyszczalni ścieków położonych w aglomeracjach o wielkości RLM równej lub większej niż 10 000 pod kątem oceny spełnienia warunków w zakresie jakości ścieków wprowadzonych do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych i zintegrowanych, ze szczególnym uwzględnieniem substancji biogennej, wraz z pomiarami jakości ścieków odprowadzanych z tych oczyszczalni wykonanymi na zlecenie WIOŚ zgodnie z obowiązującymi przepisami.
- Kontrola podmiotów gospodarujących odpadami powstającymi w wyniku oczyszczania ścieków komunalnych.
- Kontrola w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi przez gminy i kolejnych posiadaczy odpadów komunalnych.

3. Wykaz zakładów objętych planem, w tym wykaz instalacji wymagających uzyskania pozwolenia zintegrowanego

Zestawienie ilości kontroli planowych - kompleksowych, problemowych przedstawiono w tabeli poniżej

Liczba planowanych kontroli ogółem	Liczba planowanych kontroli w terenie			Planowana rezerwa czasu na inne kontrole w % czasu przeznaczanego na kontrole	Liczba etatów inspekcyjnych łącznie z naczelnikiem wydziału wg stanu na dzień 30.11.2020 r.
	Ogółem szt.	Kompleksowych	problemowych		
1	2	3	4	5	6
881	881	88	793	60	72

Zakłada się rezerwę czasową 60% na kontrole pozaplanowe (kontrole pozaplanowe w ilości 40% oraz kontrole dokumentacyjne automonitoringowe w ilości 20%).

Szczegółowy wykaz zakładów planowanych do kontroli umieszczony jest w ISK – Informatycznym Systemie Kontroli. Planując ilość kontroli w 2021 roku wzięto pod uwagę wytyczne Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, ustawowe obowiązki, zasoby kadrowe i finansowe Wydziału Inspekcji i Działów Inspekcji WIOŚ.

W 2021 roku zaplanowano do zrealizowania 881 kontroli typowych terenowych, w których uczestniczy kontrolowany podmiot.

Wg stanu na 30 czerwca 2020 r. zobowiązanych do posiadania pozwolenia zintegrowanego są 224 zakłady (233 instalacje). Liczba zakładów jak i instalacji jest zmienna z uwagi na powstające nowe zakłady (instalacje) posiadające pozwolenia zintegrowane jak i „stare zakłady” z uwagi na przeprowadzoną restrukturyzację lub zwolnienia z takiego obowiązku.

Wykaz zakładów dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR i ZZR) wyznaczonych do kontroli został uzgodniony z Komendą Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej.

Na prowadzenie pozaplanowych czynności kontrolnych przeznaczono 60% czasu pracy, co ma zapewnić efektywne działanie WIOŚ. Zwiększenie rezerwy czasowej związane jest z wzrastającą lawinowo ilością wpływających interwencji. Ma to bezpośredni związek z prowadzeniem pracy Inspekcji Ochrony Środowiska w systemie całodobowym, a także ze zwiększeniem się świadomości społeczeństwa w zakresie ochrony środowiska. Dodatkowo w 2021 roku przewiduje się w dalszym ciągu prowadzenie kontroli na wniosek organów wydających decyzje na zbieranie i/lub przetwarzanie odpadów.

4. Procedury opracowywania programów kontroli planowych

Sporządzanie programu kontroli ma na celu usprawnienie przebiegu kontroli poprzez określenie ram kontroli i uporządkowanie działań kontrolnych. Program sporządzany jest obowiązkowo w przypadku kontroli zakładu w terenie, dla następujących grup zakładów: zakłady podlegające obowiązkowi posiadania pozwolenia zintegrowanego oraz zakłady dużego ryzyka i zakłady zwiększonego ryzyka (ZDR i ZZR).

Czynnikiem pomocniczym przy planowaniu jest procedura określona w Informatycznym Systemie Kontroli (ISK) – tzw. Kategoryzacja zakładów uwzględniająca przede wszystkim stopień oddziaływania (ryzyko) działalności prowadzonej przez operatora na środowisko, planowanie cykli kontrolnych oraz planowanie kontroli w oparciu o ustalone krajowe lub wspólnotowe priorytety.

Przykładowy program kontroli przedstawia się następująco:

- Nazwa i adres kontrolowanego - podmiotu
- Nazwa i miejsce kontrolowanego zakładu
- Nazwa i miejsce kontrolowanej działalności
- Data rozpoczęcia i planowany termin zakończenia kontroli
- Data ostatniej kontroli
- Odniesienie do ustaleń ostatniej kontroli: (np. sprawdzenie realizacji zarządzenia pokontrolnego)
- Typ kontroli (planowa/pozaplanowa)
- Rodzaj kontroli pozaplanowej (na wniosek/interwencyjna/inwestycyjna/inne)
- Charakter kontroli (kompleksowa/problemowa)
- Okres objęty kontrolą
- Cel kontroli (numer i nazwa celu wg ISK)
- Zakres kontroli (np. ochrona powietrza, gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, nawozy itp.)
- Rodzaj kontrolowanego zakładu/ instalacji: (np. IPPC, ZDR, ZZR)

- Zaplanowane pomiary i badania i kontrolne
- Miejsca oględzin
- Inspektorzy WIOŚ (imię i nazwisko, stanowisko)
- Inne osoby/organy uczestniczące w kontroli

5. Procedury kontroli nieplanowych

Procedury kontroli nieplanowych odnoszą się do zakładów o zwiększonym ryzyku i zakładów o dużym ryzyku. Kontrole te prowadzone są na wniosek w związku z opiniowaniem Raportu o bezpieczeństwie dla ZDR oraz kontrole interwencyjne w związku z wystąpieniem awarii w zakładzie. W trakcie ww. kontroli wskazane jest sporządzenie programu kontroli, podobnie jak w przypadku kontroli planowych.

6. Inne działania

W roku 2021 WIOŚ przekaze do GIOŚ w wyznaczonych terminach, informacje niezbędne do sporządzania ustawowo wymaganych raportów:

- **do dnia 14 lutego 2021 r.** za rok 2020 oraz **do dnia 14 sierpnia 2021 r.** za I półrocze 2020 r. sprawozdania z działalności kontrolnej wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska – formularz GUS OŚ-2b,
- **do dnia 31 stycznia 2021 r.** – wyników kontroli przestrzegania przepisów art. 29 ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. *o substancjach chemicznych i ich mieszaninach*, w zakresie przypisanym Inspekcji Ochrony Środowiska,
- przekazanie wyników kontroli przeprowadzonych w gospodarstwach rolnych podlegających ocenie wypełniania wymogów wzajemnej zgodności (cross-compliance), w układzie półrocznych zestawień:
 - **do dnia 3 lipca 2021 r.**, za okres od 1 grudnia 2020 r. do 30 czerwca 2021 r.
 - **do dnia 3 grudnia 2021 r.**, za okres od 1 lipca 2021 r. do 30 listopada 2021 r.
- **do dnia 28 lutego 2021 r.** informacji za rok 2018 wynikającej z art. 168a ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2020 r., poz. 1219 z późn. zm.),
- **do dnia 15 marca 2021 r.** – informacji za rok 2020 o wynikach kontroli zawartości siarki w ciężkim oleju opałowym oraz w oleju do silników statków żeglugi śródlądowej,
- **do dnia 30 września 2021 r.** – danych za rok 2020 do Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń.
- Uzgodnienie, w trybie art. 269a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*, z właściwym komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej wykazu zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej do kontroli – **w terminie do dnia 15 października 2021 r.**
- Przekazanie do GIOŚ propozycji podmiotów do ujęcia w planie kontroli użytkowników zasobów genetycznych na rok 2021, o którym mowa w art. 4 ustawy z dnia 19 lipca 2016 r. *o dostępie do zasobów genetycznych i podziale korzyści z ich wykorzystania* (Dz. U. z 2019 r., poz. 1594) – w terminie **do dnia 30 października 2021 r.**
- **do dnia 15 lutego 2021 r.** – informacji za rok 2020 wynikającej z art. 72 ust.1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. *o bateriach i akumulatorach*,
- **do dnia 30 grudnia 2021 r.** – danych dotyczących wyników kontroli przeprowadzonych w ramach cyklu kontrolnego w zakresie przestrzegania przepisów ustawy *o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności*,
- **do dnia 30 listopada 2021 r.** – danych dotyczących przestrzegania przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. z 2020 r.,

poz. 1439) oraz ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* (Dz. U. z 2020 r., poz. 797 z późn. zm.) *w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi przez gminy oraz instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych,*

- **do dnia 30 listopada 2021 r.** – danych dotyczących przestrzegania przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* oraz aktów wykonawczych przez podmioty gospodarujące odpadami powstającymi w wyniku oczyszczania ścieków komunalnych.

III. UPOWSZECHNIANIE INFORMACJI O ŚRODOWISKU i JEGO OCHRONIE

Najważniejszymi zadaniami w 2021 r. w zakresie upowszechniania informacji o środowisku i jego ochronie będą działania informacyjno-promocyjne w celu zapewnienia społeczeństwu i władzy publicznej informacji o stanie środowiska w województwie małopolskim i aktualnych działaniach organów Inspekcji na rzecz jego ochrony.

- 1) Umieszczanie w serwisach internetowych szerokiego spektrum informacji o środowisku, jak również informacji o aktualnych działaniach WIOŚ w Krakowie.
- 2) Współpraca z dziennikarzami polegająca na bieżącym dostarczaniu informacji, organizowaniu spotkań prasowych i wywiadów oraz udziale w programach i audycjach w roli ekspertów.
- 3) Udział w wybranych inicjatywach lokalnych dotyczących problematyki ochrony środowiska m.in. w debatach, targach, konferencjach, seminariach, szkoleniach, warsztatach itp.

IV. PROWADZENIE PRAC LEGISLACYJNYCH

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie będzie uczestniczył w 2021 r. w opiniowaniu projektów aktów prawnych opracowanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

V. ZADANIA ORGANIZACYJNE

Za najważniejsze zadania w 2021 r. uznaje się:

- 1) podniesienie sprawności wykonywanych zadań Inspekcji Ochrony Środowiska, w tym skuteczności kontroli i skróceniu czasu postępowań,
- 2) kontynuowanie prac nad zwiększeniem efektywności działania Inspekcji Ochrony Środowiska,
- 3) udział w szkoleniach i warsztatach w celu doskonalenia wiedzy i umiejętności wykonywania zadań przez pracowników Inspekcji,
- 4) terminowe przekazanie do GIOŚ informacji o realizacji zadań IOŚ w 2020 r.,
- 5) upowszechnianie informacji oraz materiałów uzyskanych w trakcie szkoleń organizowanych przez GIOŚ.